

INTEGRÁLT VÍZHÁZTARTÁSI TÁJÉKOZTATÓ ÉS ELŐREJELZÉS

2015. szeptember

– kivonat –

Készítette:

az

**Országos Vízügyi Főigazgatóság
Vízjelző és Vízrajzi Főosztály
Vízrajzi Monitoring Osztálya**

és az

Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság

**Budapest, Szeged
2015. szeptember 7.**

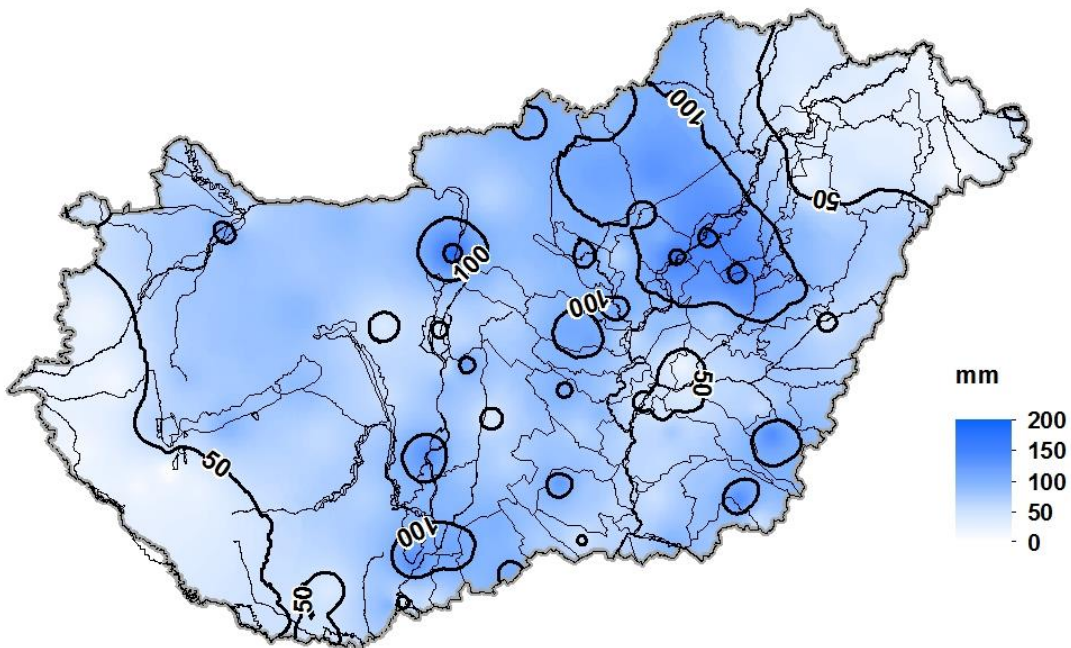
1. HELYZETÉRTÉKELÉS

Csapadék

2015 augusztusában a rendelkezésre álló adatok szerint az ország területére lehullott csapadék mennyisége 9 mm (Zalacomár) és 176 mm (Tiszaörvény) között alakult, az országos területi átlagérték 73 mm volt, ami 18 mm-rel (33%-kal) több a viszonyítási időszak (1971-2000) augusztus havi átlagánál.

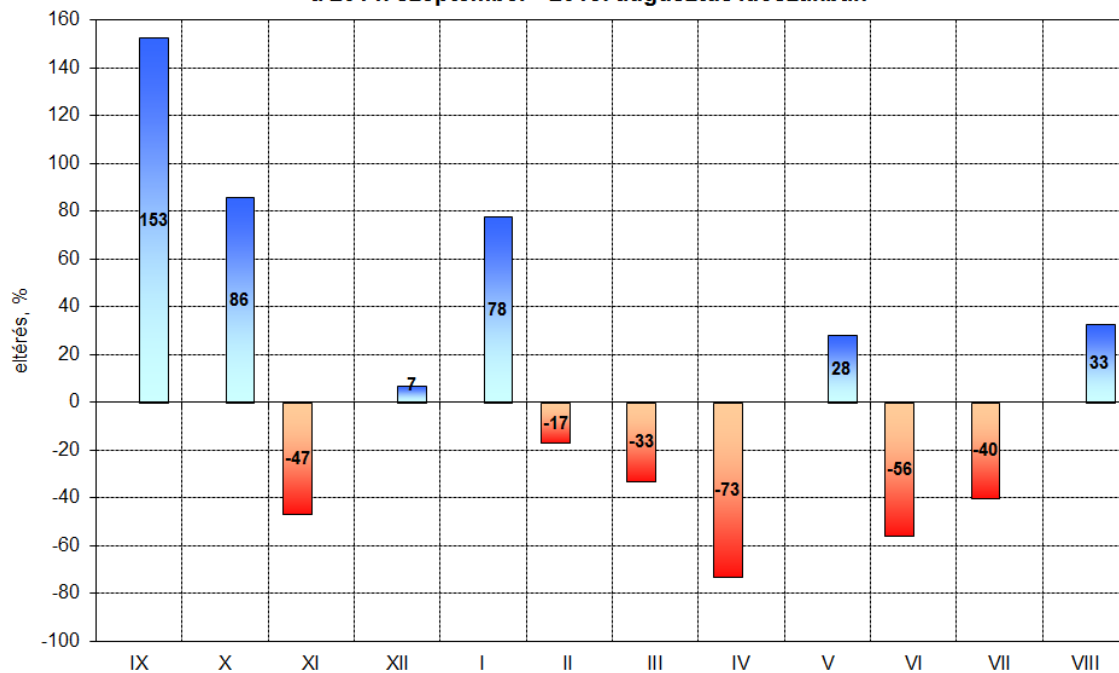
Országos áttekintésben az augusztusi átlaghoz viszonyított legnagyobb csapadékhiány (65 mm) Iklódbördőce [Zala m.], a legnagyobb csapadéktöbblet (131 mm) Tiszaörvény állomáson fordult elő.

A 2015. augusztus havi csapadékösszeg területi eloszlása

Az alábbi szövegtáblában a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének átlagtól való relatív eltérését.

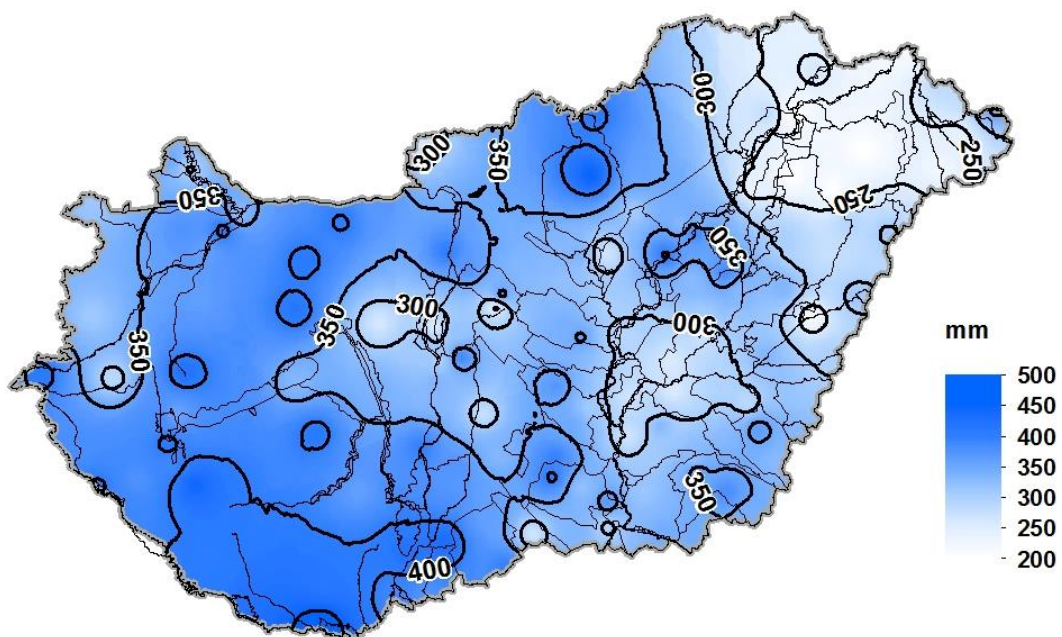
A havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (%) a 2014. szeptember - 2015. augusztus időszakban

A 2015. január-augusztus időszakban lehullott csapadék mennyisége 205 mm (Tokaj) és 477 mm (Drávaszabolcs) között alakult, az országos területi átlagérték 332 mm volt, ami az időszakos átlagnál 54 mm-rel (mintegy 14%-kal) alacsonyabb.

Országos áttekintésben a január-augusztus időszakban az átlaghoz viszonyított legnagyobb csapadékhiány (100-207 mm) a Kőszeg-Zalaszentgrót-Lenti vonaltól nyugatra és az Aggtelek-Miskolc-Debrecen vonaltól északra eső országrészben jelentkezett.

A 2015. január-augusztus havi csapadékösszeg területi eloszlása

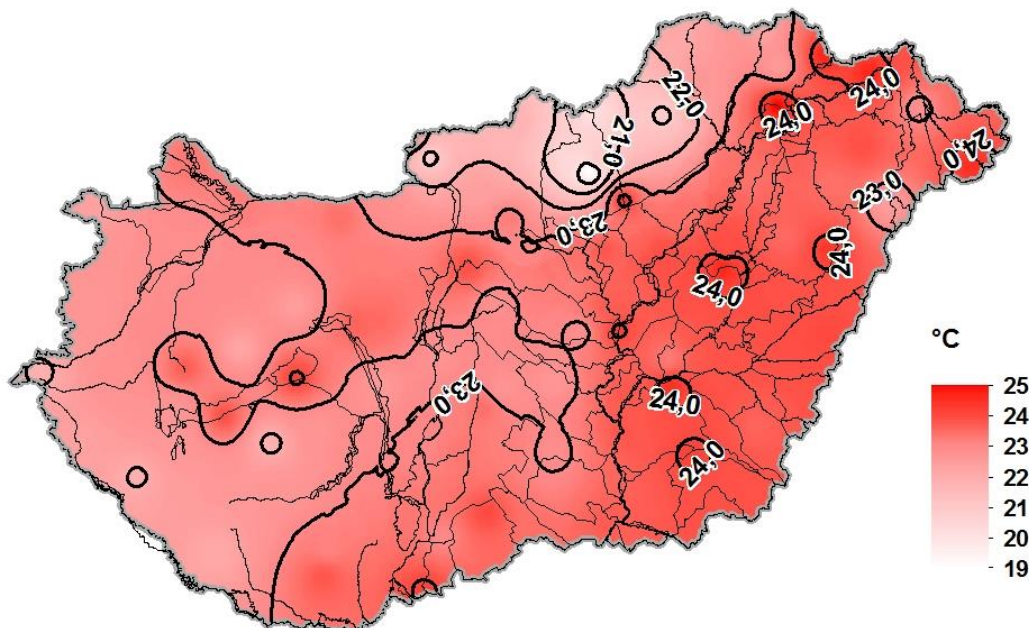
Léghőmérséklet

Az augusztus havi középhőmérséklet 19,0°C (Kékestető) és 24,6°C (Tarcal) között alakult, az országos területi átlagérték 23,0°C volt, ami 3,1°C-kal magasabb az átlagnál.

A havi középhőmérséklet az ország egész területén meghaladta az augusztusi átlagot.

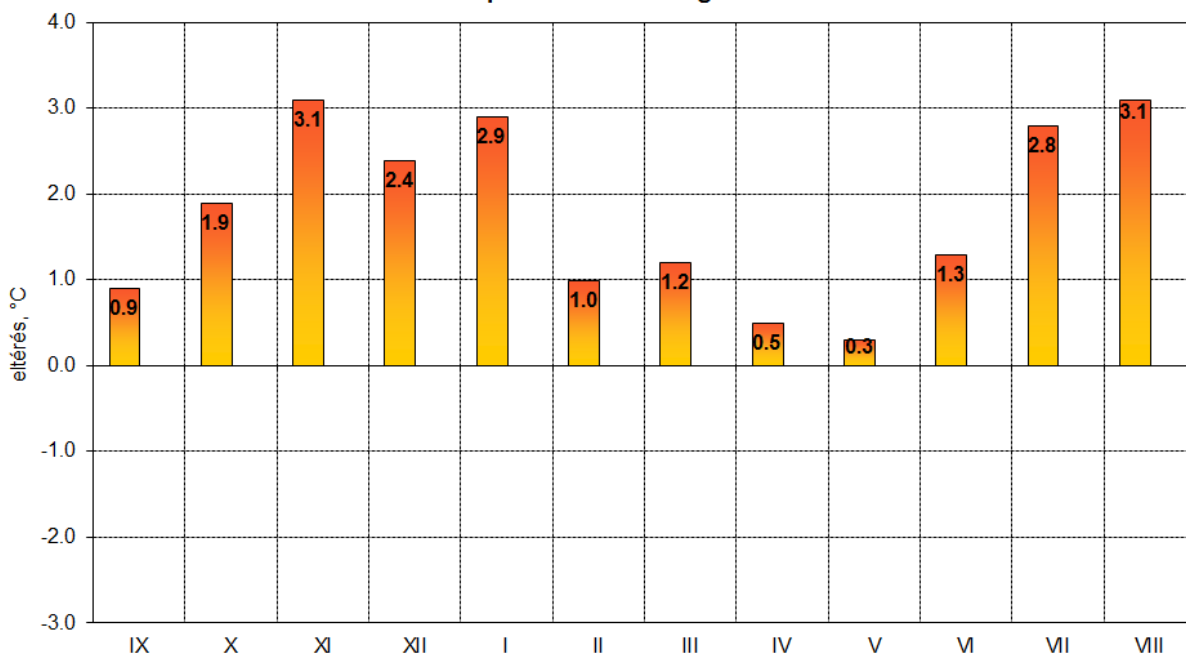
Országos áttekintésben az átlagos augusztus havi középhőmérséklethez képest a legnagyobb pozitív eltérés (5,0°C) Sátoraljaújhely állomáson fordult elő.

A 2015. augusztus havi középhőmérséklet területi eloszlása

Az alábbi ábrán a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének átlagtól való eltérését.

A havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (°C) a 2014. szeptember - 2015. augusztus időszakban

Talajnedvesség

Síkvidékeinken a talajok legfelső (0-20 cm-es) rétegének nedvességtartalma augusztus végén az egy hónappal korábbi állapothoz képest kissé magasabb volt. A 0-20 cm-es talajréteg nedvességtartalmát síkvidékeink területi átlagában a 60-80% közötti telítettségi értékek jellemezték. Ennél alacsonyabb telítettségi értékek (40-60%) a Nyírség északi részén és a Szatmári-síkságon fordultak elő.

A 20-50 cm közötti talajréteg nedvességtartalma augusztusban növekedett. A hónap végén – síkvidékeink területi átlagában a Nyírség és a Szatmári-síkság kivételével – a 30-60% közötti telítettségi értékek voltak a jellemzők.

Az 50-100 cm-es talajréteg nedvességtartalma az egy hónappal korábbi állapothoz képest kissé csökkent, jellemzően a 30-40% közötti telítettségi értékek fordultak elő.

Talajvíz

Augusztusban síkvidékeink mindegyikén csökkent a talajvízszint. A csökkenés mértéke az érintett területek többségén 0-25 cm volt, azonban a Dráva-menti síkság területén, a Mezőföld északkeleti peremvidékén, a Dél-Mezőföldön, a Duna-menti síkság és a Duna-Tisza köze egyes körzeteiben, az Alsó-Tisza völgy jelentős részén, a Körös-Maros köze északi és nyugati peremvidékén, továbbá a Tiszántúl északi része több részterületén 25-50 cm közötti talajvízszint-csökkenés mutatkozott. A Dráva-menti sík egyes körzeteiben 50 cm-nél nagyobb különbség is kialakult.

Az 1971-2000 közötti időszak augusztus hónapjai átlagértékénél alacsonyabban helyezkedett el a talajvíztükör a Duna-Tisza köze, a Kisalföld és a Mezőföld területének csaknem egészén, továbbá az Északi-középhegység előterében, a Felső-Tisza vidék területén, a Nagykunság jelentős részén, valamint a Körös-Maros köze északkeleti részén. A legnagyobb (200-300 cm, helyenként azt meghaladó) eltérések a Duna-Tisza köze

északnyugati és délkeleti részén, a déli országhatár mellett, és a Mátra előterében mutatkoztak. A Felső-Tisza vidék északkeleti peremterületén (Kelet-Nyírség, Bodrogköz, Tiszahát, Szatmári-sík) 100-200 cm közötti különbség-értékek alakultak ki. Hasonló nagyságú eltérés mutatkozott a Dél-Hajdúság területén és a Nagykunság keleti részén több körzetben.

A viszonyítási időszakban mértnél magasabban (jellemzően 0-50 cm) helyezkedett el a talajvíztükör a Tisza völgsíkján Tiszaroff térségétől a déli országhatárig, valamint a Körös-Maros köze Nyugati és déli részén.

A síkvidékek országos területi átlagértéke alapján a talajvíztükör augusztusban az 1971-2000. közötti időszak augusztus hónapjai átlagértékénél mintegy 45-50 cm-rel alacsonyabban helyezkedett el.

Belvízi helyzetértékelés

2015 augusztusában országos összesítésben a belvízrendszerek közötti vízforgalom mennyisége 92,202 millió m³ volt, ami 9,42 millió m³-rel (11%-kal) haladta meg az előző havi értéket. Az augusztus havi vízforgalom részben a felszíni vízfolyásokból a belvízrendszereken átvezetett vízmennyiség volt.

A hónap folyamán belvívelöntés nem fordult elő.

A tározókban visszatartott víz mennyisége 2015 augusztusában országos összesítésben az egy hónappal korábbi értékhez képest 17,27 millió m³-rel (mintegy 23%-kal) csökkent.

2. ELŐREJELZÉS

Időjárás-előrejelzés

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2015. augusztus 14-én kiadott hosszú távú meteorológiai előrejelzése szerint a szeptember átlagosnál melegebb és az átlagosnál kissé szárazabb, az október átlagosnál melegebb és átlagosnál kissé szárazabb, a november átlagosnál kissé melegebb és átlagosan csapadékos lesz.

A havi középhőmérséklet és a havi csapadékösszeg országos átlagértékei az alábbi előrejelzett értékközökben várhatók (zárójelben a sokévi átlagokat tüntettük föl):

Hónap	Havi középhőmérséklet [°C]	Havi csapadékösszeg [mm]
szeptember	15,6 – 17,4 (15,6)	25 – 65 (51)
október	9,8 – 12,7 (10,2)	20 – 60 (46)
november	3,7 – 6,3 (4,2)	25 – 75 (53)

Az OMSZ 2015. szeptember 7-én kiadott középtávú előrejelzése szerint a következő 10 napos időszakban mérsékelten változékony, kora őszi időjárásra lehet számítani. Az időszak

első felében a napi középhőmérsékletek kissé elmaradnak az időszakos átlagtól. A hét utolsó napjaitól fokozatos melegedés valószínű, az időszak második felében az éghajlati átlagnál magasabb napi középhőmérsékletek várhatók.

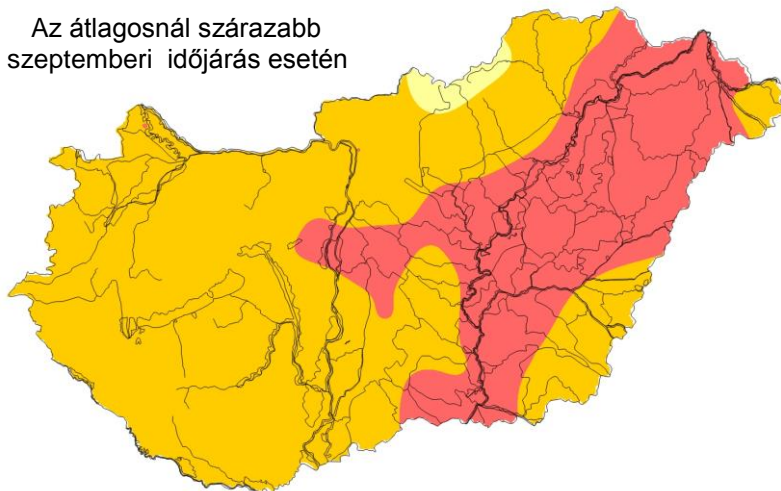
Az időszak folyamán többször és többfelé lehet számítani csapadékra, de ennek mennyisége területi átlagban az időszak közepén csak az ország keleti felén éri el a 10 mm/nap mennyiséget.

A 2015. augusztus végi vízháztartási helyzet az egy évvel korábbival összehasonlítva szárazabb állapotot mutatott.

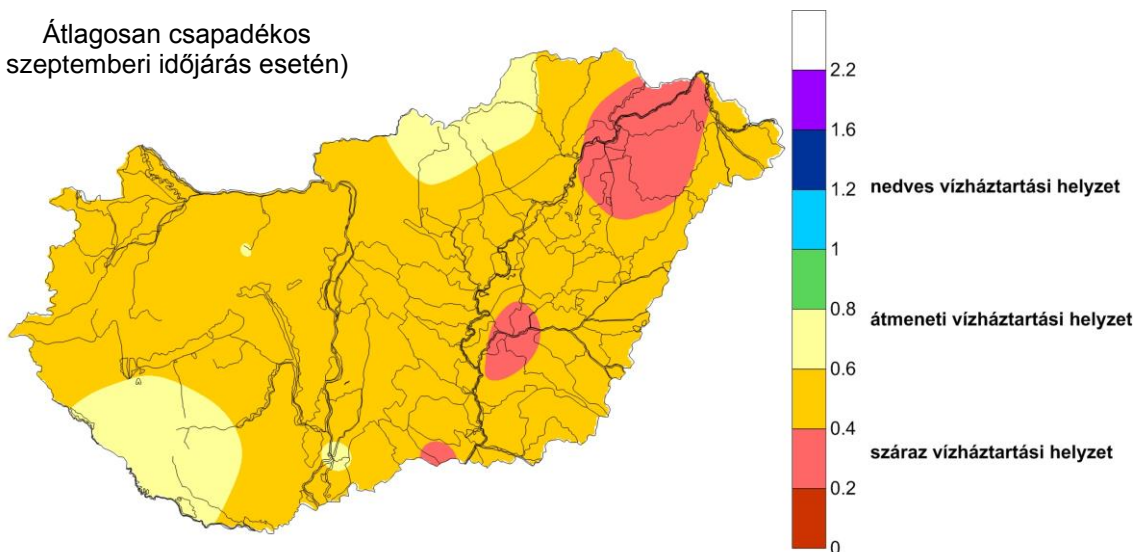
Szeptemberben az ország nagy részén (kivéve az Északi-középhegység egyes területeit, ahol átmeneti vízháztartási helyzetre számíthatunk) továbbra is száraz vízháztartási helyzet lesz jellemző.

Az alábbi ábrákon időjárási forgatókönyvenként szemléltetjük a szeptember havi vízháztartási helyzet várható alakulását.

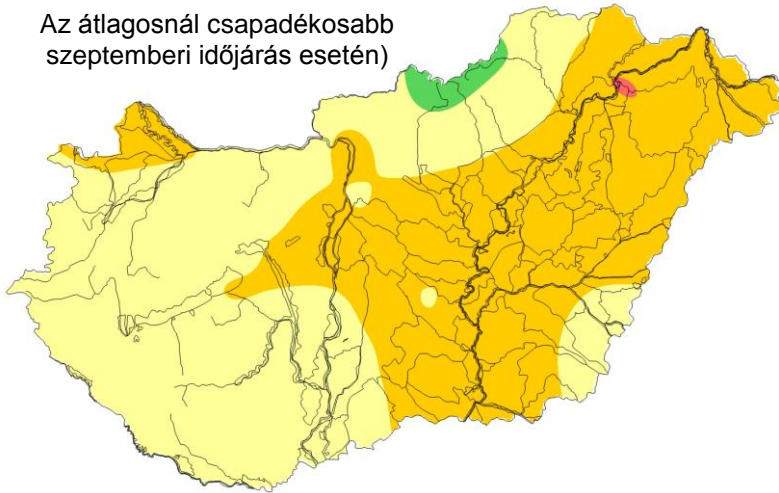
Az átlagosnál szárazabb szeptemberi időjárás esetén

Átlagosan csapadékos szeptemberi időjárás esetén)

Az átlagosnál csapadékosabb
szeptemberi időjárás esetén)

Az idei mezőgazdasági év aszályos volt, bár főleg májusban, július 8-án (a második hóhullámnak véget vető hidegfront következtében), valamint a negyedik hóhullám után augusztus 16-22. között területi átlagban is jelentősebb csapadék hullott.

Főleg az augusztusi csapadék országos viszonylatban enyhítette az aszály előzetesen várt erősségét. Így, az aszályindex országos területi átlaga 2015-ben 8,42 °C/100mm-re adódott. Ezzel együtt is az elmúlt nyolcvanöt év (1931-2015) során az idei volt a nyolcadik legaszályosabb év.

Az aszályindex (PAI) 2015. évi értékeinek területi eloszlása

